



## **Natuur.memorandum Europa Internationaal**

Europese verkiezingen 7 juni 2009

Contact: [Jos.gysels@natuurpunt.be](mailto:Jos.gysels@natuurpunt.be)

### **DE ROL VAN HET EUROPESE PARLEMENT (2009-2014)**

**Samenvatting van een document opgesteld door Bankwatch Network, Birdlife International, Climate Action Network Europe (CAN), European Environmental Bureau (EEB), Friends of the Earth Europe, Friends of Nature International, Greenpeace European Unit, Health and Environment Alliance, European Federation for Transport and Environment (T&E), WWF European Policy Office**

**Dit memorandum werd onderschreven door de Raad van Bestuur van Natuurpunt en kan beschouwd worden als onderdeel van het eigen memorandum**

De Europese Unie ontstond met het doel vrede en welvaart te brengen. Vandaag komt die doelstelling onder spanning te staan. De bevolking blijft exponentieel toenemen en de druk op de aarde wordt steeds groter. De uitdagingen die de E.U. te wachten staan, lijken zeer divers, maar de Green 10 gelooft dat de grootste uitdaging het milieu is. Overconsumptie, overproductie, overexploitatie, vervuiling, versnippering van biotopen enz. leiden tot een verstoring en de uitputting van het globale ecosysteem.

In het verleden heeft natuurbescherming zelden als prioriteit op de agenda gestaan. Er waren altijd net iets belangrijker zaken: defensie, een concurrentiële economische positie, financiële overwegingen, ... noem maar op. Maar vandaag wordt het duidelijk dat deze levenswijze onhoudbaar is. Indien deze koers behouden blijft, zullen we meerdere planeten nodig hebben om te overleven, maar voorlopig kennen we slechts één leefbare planeet. Willen we nog beschikken over schone lucht, zuiver water en voedsel voor toekomstige generaties, dan moeten we overschakelen op een nieuwe manier van denken. Alternatieven duiken op: groene energie, duurzaam ondernemen, passief bouwen, eco- design, .... Het is nu hoog tijd om resoluut te kiezen voor deze meer duurzame methoden.

De rol die het Europese parlement te spelen heeft is van groot belang.

Ten eerste omdat de volgende legislatuur samen valt met de cruciale periode waarin het nog net mogelijk is om de effecten van de klimaatsverandering om te keren. We hebben nog vier jaar te gaan en dan is het "the point of no return".

Ten tweede vertegenwoordigt het parlement het volk. Publieke goederen worden bedreigd door de huidige levensstijl en politiek. Beschermende maatregelen dringen zich op om evidente goederen als zuivere lucht en eten, ook echt een evidentie te laten zijn voor iedereen.

Met het Verdrag van Maastricht en het Lissabon Verdrag, neemt het gewicht van het Parlement binnen het besluitvormingsproces toe.

We hopen dat het Parlement van die uitgebreide mogelijkheden gebruik zal maken, want het al dan niet handelen, zal immense gevolgen hebben voor het leven van eenieder.

### **1. De 6<sup>de</sup> massa-extinctie voorkomen: verlies aan biodiversiteit en de teloorgang van ecosystemen**

Het verdwijnen van soorten is een natuurlijk proces, waarbij méér nieuwe soorten ontstaan dan er oude uitsterven. Door het ingrijpen van de mens, is dit proces van uitsterven meer dan duizendmaal versneld. De actuele toestand is zelf zo kritiek, dat deze wijst op een 6<sup>de</sup> massa extinctie.

De Green 10 roept op tot:

- 1.1. Een ambitieus vernieuwend kader voor biodiversiteit
- 1.2. Een debat rond de financiering, implementatie en communicatie van de regelgeving ter zake
- 1.3. Een grondige en transparante hervorming van de GMO risico- analyse
- 1.4. Een daadwerkelijke hervorming van de Visserijpolitiek
- 1.5. Meer verregaande maatregelen om ontbossing tegen te gaan

### **2. Hervorming van de landbouwpolitiek: publiek geld voor publieke goederen**

De huidige landbouwpolitiek staat nog ver af van het principe “publieke gelden voor publieke goederen” : 40% van de E.U. gelden, wordt immers vooral besteed aan de grootste, meest intensieve landbouwbedrijven. Green 10 pleit er daarentegen voor dat deze publieke gelden ingezet worden om de toekomst voor allen veilig te stellen.

Concreet vertaald dit zich in het volgende:

- 2.1. Maatregelen met een positieve impact op de volksgezondheid
- 2.2. Duurzame landbouw stimuleren en hun competitieve positie op de markt versterken
- 2.3. Handel en duurzaamheid linken, met een concrete vertaling naar de export- en importpolitiek
- 2.4. Aanvaarding van de *richtlijn tot vaststelling voor de bescherming van de bodem*
- 2.5. Onherstelbare schade door GMO 's voorkomen

### **3. Een duurzaam en efficiënt energiesysteem promoten**

De Europese energiesector bestaat vooral uit fossiele en nucleaire brandstoffen, olie en gas. Fossiele brandstoffen bijvoorbeeld zijn verantwoordelijk voor 80% van de broeikasgasemissies. De klimaatproblematiek oplossen vereist een nieuwe aanpak. De tijd is gekomen om te investeren in de ontwikkeling en de integratie van een duurzaam energiesysteem door:

- 3.1. Het juridisch bindend maken van de doelstelling om tegen 2020 de energieconsumptie met 20% te verminderen
- 3.2. Stimuleringsmaatregelen voor energie-efficiënt bouwen en renoveren
- 3.3. Druk op de transportsector om meer energie-efficiënte voertuigen te ontwikkelen
- 3.4. De *richtlijn betreffende de totstandkoming van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energieverbruikende producten* opvolgen
- 3.5. Bijstand in de implementering van de *richtlijn ter bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen*
- 3.6. Modernisering van het energienetwerk met als doel de inpassing van hernieuwbare energie in het energienetwerk
- 3.7. Een einde te stellen aan de subsidies verbonden met fossiele brandstoffen en nucleaire energie

### **4. Tijd om te handelen: naar een duurzame E.U.-begroting**

Hoewel de E.U. steeds vaker rekening houdt met milieuoverwegingen bij de besteding van haar budget, wil de Green 10 de E.U. aansporen tot een meer doorgedreven duurzame visie. De Green 10 pleit voor een ware duurzame budgettering die elke uitgave toetst aan een coherente duurzame visie. De Green 10 vraagt daarom de leden van het Europees Parlement om beslissingen steeds te toetsen op hun bijdrage aan:

- 4.1. De Internationale en Europese duurzaamheid
- 4.2. De besteding van publieke gelden aan publieke goederen en niet aan belangen van bepaalde groeperingen

- 4.3. Een ambitieuze *Duurzame Ontwikkelingstrategie*
- 4.4. Een uiterste inspanning om de globale opwarming beneden de 2° C te houden
- 4.5. Het *U.N. Verdrag*, de *U.N. Millennium doelstellingen*, het *Klimaatverdrag*, het *Biodiversiteitsverdrag* en het *Aarhus Verdrag*
- 4.6. Een socio-economische analyse van het *Transeuropese Transport Netwerk (TEN)*
- 4.7. Een klimaatneutraal en efficiënt grondstoffenbeleid

## **5. Een gezondere leefomgeving voor gezondere Europeanen**

De Europese burgers zijn bezorgd over de lucht die ze inademen, het voedsel dat ze eten, het water dat ze drinken. 90 % van de burgers vreest namelijk voor een negatieve impact van het leefmilieu op hun gezondheid. Cijfers van de Wereldgezondheidsorganisatie en van onderzoek binnen de E.U. bevestigen deze bezorgdheid. Meer dan de helft van de ondervraagden vindt dat de E.U. meer kan en moet doen. De Green 10 spoort het Europees Parlement dan ook aan om zich in te zetten voor een gezonder Europa, met de nadruk op een preventief gezondheidsbeleid en meer concreet:

- 5.1. het *E.U. actieplan voor milieu en gezondheid 2004-2010* actualiseren
- 5.2. Aandringen bij de Commissie en de lidstaten om financiële en politieke steun te geven aan een *Europees Biomonitoring systeem*
- 5.3. Een centrale plaats voor volksgezondheid binnen het Europese en nationale beleid
- 5.4. Een strikte opvolging van het *Europees agentschap voor chemische stoffen (ECHA)*
- 5.5. Zoveel mogelijk chemische stoffen met een hoog risico oplijsten
- 5.6. Strengere nationale emissie plafonds (*NEC*)'s
- 5.7. Een Green paper over binnenhuis luchtvervuiling
- 5.8. Een maximum niveau aan gezondheidsbescherming in de *wetgeving betreffende Biociden*
- 5.9. Een regulerend kader voor de nano- technologie
- 5.10. Een herziening van de *regelgeving over elektromagnetische golven (EMF)*
- 5.11. Een nieuwe *E.U. richtlijn geluid*

## **6. Collectieve verantwoordelijkheid dragen**

De E.U. heeft een grote invloed op de rest van de wereld. Zo spendeert de E.U. maar liefst 46 biljoen EURO aan ontwikkelingshulp. Gezien haar machtspositie, heeft ze ook een grote verantwoordelijkheid. In de *Global Europa agenda* maakt ze prioriteit van de versterking de economische competitiviteit van Europese bedrijven in het licht van opkomende economieën China en India. De Green 10 hoopt dat de E.U. zich volhardend blijft inzetten voor meer duurzaamheid en een betere bescherming van de mensenrechten door:

- 6.1. Een betere integratie van duurzaamheid in de ontwikkelingsprogramma's
- 6.2. Een duurzaam beleid over de hele lijn: duurzame investeringen, duurzame landbouw, duurzame handel
- 6.3. Een betere juridische afdwingbaarheid van de voorschriften die duurzaamheid en respect voor mensenrechten waarborgen
- 6.4. Uitgaven van de Europese Investeringsbank en de Wereldbank toespitsen op duurzame projecten
- 6.5. Financiële steun aan ontwikkelingslanden die inspanningen doen om het klimaat te redden door bijvoorbeeld het stoppen van ontbossingen

## **7. E.U. leiderschap inzetten om tot een nieuwe internationale klimaatovereenkomst te komen**

De E.U. heeft als lange termijn-doel om de gemiddelde temperatuurschommeling onder de 2°C te houden. Om dit doel te bereiken moeten de uitstootgassen drastisch dalen. De E.U. kan deze situatie als een uitdaging zien om zich op korte tijd te transformeren tot de meest duurzame, energie-efficiënte economie ter wereld.

De Green 10 stelt volgende maatregelen voor:

- 7.1. 30% minder uitstootgassen tegen 2020 (in vergelijking met 1990)
- 7.2. Wetgeving ter ondersteuning van dit streefdoel

- 7.3. Effectieve en consistente klimaatsregelgeving
- 7.4. De handel in emissierechten verder uitbouwen tot een goed werkend mechanisme voor energie-intensieve industrieën (geen handel in emissierechten afkomstig van transport)
- 7.5. Extra financiële en technologische ondersteuning van ontwikkelingslanden die een klimaatvriendelijke politiek volgen
- 7.6. Uitstoot verminderen in geïndustrialiseerde en ontwikkelingslanden
- 7.7. Een geïntegreerde aanpak van de klimaatsverandering met positieve gevolgen voor de biodiversiteit, armoede, volksgezondheid, ...
- 7.8. Aansturen op een akkoord in Kopenhagen 2009
- 7.9. Een juridische bindend kader voor de Europese Investeringsbank, zodat rekening gehouden moet worden met de effecten op de klimaatsverandering

## **8. Europa: de meest transport- efficiënte economie in de wereld**

Om tegen 2020 de uitstoot te minderen met 30% zal het nodig zijn om bindende tussendoelen te stellen. De E.U. heeft reeds succesvolle resultaten geboekt op het vlak van luchtvervuiling, maar er is nog veel werk aan de winkel.

De E.U. staat op het punt om 150 biljoen EURO te geven aan transport. Meer dan 1000 van de Natura 2000 sites maakt kans op schade door de Transeuropese Transport Prioriteit Projecten. De Green 10 hoopt dat de E.U. de juiste prioriteiten zal weten te stellen.

De green 10 handleiding voor een goed beleid ter zake:

- 8.1. Sectoraal bindende uitstoot targets voor transport (inclusief schepen en vliegtuigen)
- 8.2. Een betere screening van de transportprojecten op hun mogelijke impact op het milieu
- 8.3. Beperkingen op het vrachtwagenverkeer
- 8.4. Reglementering van transport per schip
- 8.5. Voorrang verlenen aan milieuvriendelijke transportprojecten: zoals openbaar vervoer en fietspaden
- 8.6. Afkeuren van Transeuropese Transportnetwerk projecten (TEN-T) met een significant negatieve impact op het milieu

## **9. Rekening houden met de grenzen van de natuurlijke rijkdommen**

Er is reeds een groeiend bewustzijn van de beperkingen van de natuurlijke voorraden. De Westerse, geïndustrialiseerde landen gebruiken het merendeel van deze natuurlijke rijkdommen. Hun beleid zal dan ook van doorslaggevend belang zijn.

De Green 10 vraagt de Europarlementariërs om

- 9.1. werk te maken van meer duurzame consumptie- en productiemethoden
- 9.2. Een efficiënt en duurzaam beheer van de natuurlijke rijkdommen, met duidelijke targets
- 9.3. Duurzame ontginningsactiviteiten met respect voor de sociale en ecologische omstandigheden
- 9.4. Maximale afval recyclage
- 9.5. Fiscale ondersteuning van meer duurzame productiemethoden (zowel organische, fair trade als ecolabels)
- 9.6. Verplicht rekening houden met ecologische factoren bij overheidsaankopen

## **10. Toezien op de implementatie en een meer doorgedreven handhaving**

Een eerste stap is een coherent regelgevend kader dat de gezondheid en het leefmilieu van de burgers beschermt. Maar zonder een goede handhaving, zijn deze regels niet meer dan letters op papier. Een goede implementatie van de Europese regelgeving is essentieel, toch blijkt dit vaak een zwak punt te zijn. De Europarlementsleden kunnen hier een handje toesteken door het implementatieproces goed op te volgen.

En meer concreet:

- 10.1. Debatten te organiseren met de Commissie en de Raad in verband met de voortgang van de implementatie
- 10.2. Toe te zien op de middelen ter ondersteuning van de implementatie
- 10.3. Geen dwarsbomende maatregelen, wel een coherent beleid
- 10.4. Een bindende regelgeving met duidelijke doelstellingen en een overzichtelijk tijdschema
- 10.5. Een betere toegang voor het publiek tot de E.U. beslissingen